

Reševalni maneuver Anžeta s poškodovanim jamarjem. Foto MIHA STAUT

Damijan Šinigoj
podpredsednik JZS

Reševalna skupina pri JKNNM

V Sloveniji reševanje iz jam, sotesk in žičnic pokriva Jamarska reševalna služba (JRS), ki je stalna služba pri Jamarski zvezi Slovenije (JZS). JRS deluje v okviru sistema Zaščite in reševanja, njeno dejavnost pa pretežno sofinancira Ministrstvo za obrambo RS – Uprava RS za zaščito in reševanje (URSZR). Na podlagi Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur. l. RS, št. 51/06) je JRS opredeljena kot javna služba za zaščito, reševanje in pomoč, ki deluje samostojno v okviru JZS. Danes ima JRS za uspešno opravljanje nalog v skladu z Uredbo o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Ur. l. RS, št. 92/07) sklenjene pogodbe s 55 operativnimi reševalci, ki delujejo v sedmih reševalnih centrih v Ljubljani, Kranju, Tolminu, Sežani, Postojni, Velenju in Novem mestu. Pri manj zahtevnih intervencijah posredujejo reševalci iz najbližjega centra, pri nekoliko težjih sodelujejo tudi reševalci iz sosednjih centrov, pri zelo hudih nesrečah pa vsi jamarski reševalci.

Brez pomoči helikopterske posadke bi bilo reševanje še bolj zahtevno. FOTO DAMIJAN ŠINIGOJ

Vsi člani JRS so prostovoljci. Številna tehnična znanja in spretnosti jamarskih reševalcev so plod dolgoletnih usposabljanj za namene specialističnega reševanja. Vsak reševalec v svojem letnem procesu usposabljanj, vaj in intervencij opravi povprečno med 200 in 300 ur prostovoljnega dela.

V Jamarskem klubu Novo mesto imamo trenutno v JRS sedem operativnih jamarskih reševalcev (Anže Tomšič, Damijan Šinigoj, Jure Tičar, Damijan Potrpin, Matija Gašperšič, Klemen Mihalič, Tomaž Grdin) ter štiri neoperativne (Mateja Kopina, Urban Slana, Mitja Remih, Mihael Rukše).

Ko smo 26. marca 2022 dobili obvestilo o aktiviranju zaradi nesreče v jami Primadona, se je iz našega kluba odzvalo sedem reševalcev, ki so člani reševalnega centra Novo mesto (en reševalec je bil v tujini, eden je imel poškodovano koleno, dva pa še nista imela opravljenega izpita), kar pomeni skoraj 100-odstotni odziv.

Na pot proti Tolminskim Ravnam smo odhiteli nekaj po tretji uri v nedeljo zjutraj. Bili smo druga ekipa, nekaj po sedmi uri zjutraj pa nas je pred vhod v jamo na višini skoraj 1800 m že odpeljal helikopter. Naša ekipa je začela z izvlekom praktično z mesta, kjer je čakal poškodovani jamar, torej na globini 300 m. Jama Primadona je del najdaljšega slovenskega jamskega sistema dolgega skoraj 42 km na Migovcu, pravcati labirint z nešteto ozkimi, komaj prehodnimi deli. Leta 2014 so iz jame že reševali angleškega jamarja Aarona Paula iz globine 180 m, a postavljenih sider iz takratnega reševanja nismo mogli uporabiti, ker smo se tokrat spustili skozi zgornji vhod, saj je bil spodnji zasut s snegom, le krajši del smo potovali po istih rovih!

Dostop do jame je tehnično zelo zahteven. FOTO DAMIJAN ŠINIGOJ

Ožine so predstavljale zelo veliko težavo in izziv. FOTO DAMIJAN ŠINIGOJ

V globine smo morali prinesiti ogromno opreme za reševalne manevre. FOTO DAMIJAN ŠINIGOJ

Zdravnika JRS sta ves čas skrbela za dobro počutje poškodovanca. FOTO DAMIJAN ŠINIGOJ

Globina reševanja za JRS ni predstavljala kakšne velike ovire, razmere v jami in pred njo pa so! Primadona je visokogorska jama z zelo nizko temperaturo, z veliko ledu, veliko vode in močnim prepihom. Imeli smo srečo, da si je jamar »le« izpahnil ramo in smo ga lahko ven vlekli brez nosil (vpeli smo ga na centralno vponko na njegovem jamarskem pasu), pa še tako je reševanje trajalo več kot 40 ur. Poškodovanec je prišel na površje nekaj čez tretjo uro v ponedeljek zjutraj, od koder ga je zjutraj v bolnišnico skupaj z zdravnico JRS Tino Bizjak odpeljal helikopter. Reševalci smo se po tehnično zelo zahtevnem zasneženem pobočju (z zimsko opremo za hojo po visokogorju in z vso opremo!) morali najprej spustiti do jamarske kočice na Kalu (kar je zaradi utrujenosti trajalo skoraj tri ure), od koder nas je okoli desete ure dopoldne pobral helikopter in odpeljal v dolino.

To je bilo fizično najbolj zahtevno reševanje zadnjih let in čeprav se reševalci pripravljamo na takšne akcije, mraz, voda, veter ter utrujenost prej ko slej zahtevajo svoj davek! S skupnimi močmi nam je uspelo, člani novomeškega jamarskega kluba, ki smo hkrati reševalci, smo tudi tokrat odigrali pomembno vlogo.

Poškodovani jamar je bil na površju v ponedeljek nekaj minut čez tretjo zjutraj. Kot spremljevalec poškodovanca sem bil ves čas v jami, zato se zaradi utrujenosti tudi nasmehni nisem mogel.

FOTO DAMIJAN ŠINIGOJ